

Bütçenin sınırlarına gelindi

Bir önceki yılın Nisan ayında 18.3 milyar TL açık veren Merkezi Yönetim Bütçesi bu yılın aynı döneminde 43.2 milyar TL açık verdi. Benzer şekilde faiz dışı denge de 13.2 milyar TL açıktan 26.2 milyar TL açığa yükseldi.

Bir önceki ay 117.1 milyar TL düzeyinde bulunan 12 aylık birikimli bütçe açığı 142.0 milyar TL'ye yükselirken, bütçe açığının milli gelire oranı da yüzde 2.9'dan yüzde 3.5'e yükseldi. Faiz dışı dengedeki açık da yıllıkta 12.3 milyar TL'den 25.2 milyar TL'ye yükseldi.

Merkezi Yönetim Bütçe Gerçekleşmeleri

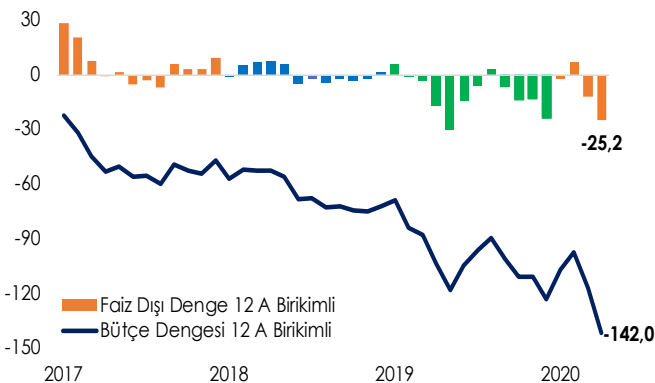
Mio TL	Oca-Nis 19	Oca-Nis 20	Değişim	Ger./Hedef
Bütçe Giderleri	330.430	393.773	19,2%	35,9%
Faiz Hariç Giderler	291.983	338.477	15,9%	35,4%
Faiz Giderleri	38.447	55.296	43,8%	39,8%
Bütçe Gelirleri	275.952	320.994	16,3%	33,6%
Vergi Gelirleri	203.033	225.224	10,9%	28,7%
Bütçe Dengesi	-54.477	-72.779	33,6%	52,4%
Faiz Dışı Denge	-16.031	-17.483	9,1%	-26,3%

Vergi gelirleri faiz ve faiz dışı giderleri karşılamıyor

İlk dört ay itibariyle gelirler bir önceki yılın aynı dönemine göre yüzde 33.6 artarken, giderlerdeki artış yüzde 35.9 oldu. Vergi gelirlerinde artış yüzde 28.7 ile zayıf bir görünüm ortaya koydu.

Bütçe gelir ve giderlerini enflasyon etkisinden arındırdığımızda da benzer bir tablo karşımıza çıkmakta. Bütçe giderleri Ocak-Nisan döneminde geçtiğimiz yıla göre yüzde 6.6 artarken gelirlerdeki artış yüzde 4.0 düzeyinde kaldı. Özellikle vergi gelirlerindeki azalış bu tabloda belirleyici oldu.

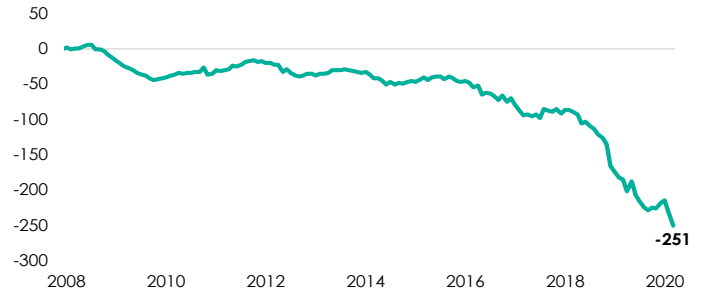
Bütçe Dengesi (milyar TL)

Vergi gelirlerini incelediğimizde görünümün geçen seneye göre belirgin bir şekilde bozulduğunu görmekteyiz. Nisan'da vergi gelirleri geçtiğimiz yılın aynı ayına göre önemli bir değişim göstermezken dahilde alınan KDV'deki artış dikkat çekmekte. Bunda KDV beyanname döneminin Nisan'da olması etkili olurken, ÖTV'deki yüzde 22.7 artışta tütün mamullerindeki vergi artışlarının katkısı olduğunu görüyoruz. ÖTV'deki en önemli iki kalem olan petrol ve doğalgaz ile tütün mamulleri vergisinin bu yılın ilk dört ayında birbirine yaklaştığını görmekteyiz.

Nisan ayında 49.1 milyar TL'lik vergi gelirin karşılık faiz dışı giderler 91.4 milyar TL oldu.

Vergi Gelir Faiz Dışı Gider Farkı (milyar TL, yıllık)

Yeni Ekonomi Programında 2020 yılı bütçe açığı hedefinin 140,8 milyar TL olduğu dikkate alındığında Nisan sonu itibariyle bu rakam aşılıp 142 milyar TL'ye yükseldi. Vergi gelirlerinin faiz ve faiz dışı giderlerini karşılamadığı mevcut tablo neticesinde bütçe açığı GSYH oranı da yüzde 3.5'e yükseldi.

Hazine'nin borçlanma programları artan harcamaları karşılamak için daha fazla borçlanma yoluna gidileceğini ortaya koymakta. Bu gelişmelerin faiz giderlerini daha da artıracığı muhakkak.

Salgın nedeniyle vergi ödemelerinin ertelenmesi ve diğer destek programlarının buna neden olacağı beklenmekteydi. Bu nedenle iktisadi faaliyetteki yavaşlama ile beraber 2020 yılı için bütçeye konulan 784.6 milyar TL'lik vergi geliri hedefi ulaşılabilir olmaktan uzaktadır.

Öte yandan mevcut durumun ek bütçe talep edilmesini ve yeni bir ekonomik program açıklanmasını zorunlu kıldığını düşünmekteyiz.